

علائم و نشانه های آخرالزمان در احادیث معصومین

آیسان قندیمیز

مدرسه علمیه فاطمه الزهرا(س)

چکیده

در این تحقیق به بیان معنای آخرالزمان ، علائم و نشانه های موجود در آخرالزمان و اوصاف مردم پرداخته ایم با توجه به روایات و علائم ظهور به دو دسته حتمی و غیر حتمی تقسیم می شوند که با بهره گیری از کتب آسمانی احادیث و روایات این علائم را بیان می نماییم. آنگاه که در روشنایی قرار داریم از ارزش آن کمتر آگاه می گردیم و زمانی به ارزش واقعی آن پی می بریم که در ظلمت و تاریکی قرار گرفته ایم. ضرورت ظهور خورشید ولایت را آن گاه احساس خواهیم کرد که از شرایط و اوضاع نابه سامان پیش از ظهور آگاه شویم و شرایط سخت روانی آن را درک کنیم ترسیمی کلی از آن دوران که برگرفته از روایات است به شرح زیر میباشد. پیش از ظهور امام زمان (عجل الله تعالى الفرج الشریف) فتنه و آشوب ، هرج و مرج ، نابه سامانی ، نامنی و ظلم و بیداد نابرابری و احتجاف ، قتل و کوشتار و تجاوز و... همه جا را فرا می گیرد و زمین سرشار از بی عدالتی می شود . در آن هنگام که نامیدی همه جا را فraigرفته است ، لطف و رحمت الهی ، مهدی موعود (عجل الله تعالى الفرج الشریف) را پس از سالها غیبت و انتظار برای نجات انسانیت ظاهر می کند. آری با درک این زمینه هاست که می توان به ضرورت ظهور مصلح الهی پی برد و اهمیت و ارزش حکومت عدالت گستر مهدی (عجل الله تعالى الفرج الشریف) را درک کرد.

کلید واژه ها: آخرالزمان. علائم و نشانه ها ظهور

از بخش های مهم عقاید اسلامی به مهدویت و ظهور امام مهدی (عجل الله تعالى الفرج الشریف) است و در میان اعتقادات اسلامی کمتر موضوعی را می توان یافت که به این اندازه دارای اهمیت باشد آخرالزمان به پایان یک دوره اطلاق می شودو بنابر روایات و احادیث معصومین شیعه و برخی علمای سنت آخرالزمان به دوره ای اطلاق می شود که در آن وقایع و رویدادهای عجیب و سختی رخ می دهد که این علائم حاکی از انتهای زندگی بشر به شیوه فعلی بر روی زمین است یعنی بنا به تعبیری دوران ظلم و جور و استبدادو... و تحت زندگی بشر با ظهور مردی از ذریه پیامبر خاتنم می باشد که قبل از آن مژده ظهور ایشان و پایان دادن به این وضعیت اُسف بار به مسلمانان و حتی پیروان مذاهب دیگر نیز داده شده است. چنانچه با یاری حق به ظلم و جور پایان داده و همه جهان را پر از طنین دل نواز عدل و داد میسازد ان

شاء الله.

آخرالزمان

آخرالزمان اصطلاحی است در فرهنگ ادیان بزرگ دنیا به معنای آخرین دوران حیات بشر قبل از برپایی قیامت.

در فرهنگ اسلامی ، آخرالزمان هم دوران نبوت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) تا وقوع قیامت را شامل می شود و هو دوران غیبت و ظهور مهدی موعود را.

در دوران معاصر عده ای از مفسران و متفکران مسلمان از قبیل : مرحوم علامه طباطبائی ، استاد شهید مرتضی مطهری ، سید قطب و... با اتکا به آیاتی از قرآن کریم (اعراف آیه ۳۸، انبیاء آیه ۱۰۵ ، صافات آیه ۱۷۲*۱۷۱) استخلاف انسان در زمین ، فرمانروا شدن نیکوکاران زمین ، و پیروزی حق بر باطل را به رغم جولان باطل به عنوان سرنوشت آینده بشر مطرح کرده اند و آیات و روایات مربوط به تحولات آخرالزمان را بیانگر نوعی فلسفه تاریخ می دانند و به اعتقاد ایشان عصر آخرالزمان عبارت است از دوران شکوفایی تکامل اجتماعی و طبیعی نوع انسان.

در احادیث بسیاری آمده است که مهدی(عجل الله تعالى الفرج الشریف) در آخرالزمان ظاهر می شود.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) بر فراز منبر فرمود : «مهدی از عترت و اهل بیت من است ، او در اخر الزمان ظهور می کند» و نیز فرمودند : «مژده باد شما را به ظهور مهدی(عجل الله تعالى الفرج الشریف) که او در آخرالزمان به هنگام سختی روزگار و فتنه و اختلاف و عدم امنیت می آید و خداوند بوسیله او زمین را پر از قسط و عدل می نماید.»

^۱- مجتبی تونه ای ، مموعود نامه ، ج ۱ ، ص ۳۵ .

امام باقر(علیه السلام) می فرماید : دولت ما آخرین دولت هاست.

علائم و نشانه های ظهور

نشانه های ظهور به دو دسته نشانه های حتمی و غیر حتمی ظهور تقسیم می شود. نشانه هایی که در آستانه ظهور حضرت مهدی تحقق خواهد یافت ، پنج نشانه امت که به آن ها علائم حتمی می گویند. زیرا در مورد آن ها احتمال «بدا» نیت و به طور یقین و جزم واقع شدنی است. این علائم پنج گانه حتمی در روایات و اخبار از زبان حضرت ائمه معصومین به ویژه امام علی (علیه اسلام) ، و امام صادق و امام باقر مطرح شده است. امام صادق (علیه اسلام) می فرمایند : ۵ نشانه قبل از ظهور قائم می باشد: الف) صیحه آسمانی. ب) خروج یمانیج (خروج سفیانی ه) خسوف در سرزمین بیداءو) قتل نفس زکیه^۱. در این قسمت از مقاله به توضیح مختصری از باب روایت در مورد نشانه های حتمی ظهور می پردازیم :

علائم و نشانه های حتمی ظهور

الف) صیحه آسمانی

از نشانه های حتمی ظهور است . منظور از صیحه آسمانی ، ظاهراً صدایی است که در آستانه ظهور حضرت مهدی (عجل الله تعالى الفرج الشریف) در اسمان شنیده می شود و همه مردم آن را می شنوند.

امام باقر می فرماید : ندا کننده ای از آسمان نام قائم را ندا می کند پس هر کسی در شرق و غرب است آنرا شنود ، از وحشت این صدا ، خوابیده ها بیدار ، ایستادگان نشسته و نشستگان بر دو پای خود می ایستند . رحمت خدا بر کسی که از این صدا عبرت بگیرد و ندای وی را اجابت کند زیرا صدای نخست صدای جبرئیل روح الأمین است. آن گاه می فرماید : این صدا در شب جمعه ۲۳ ماه رمضان خواهد بود. در

^۱-همان ، ص ۷۳۱*۷۳۲

این هیچ شک نکنید و بشنوید و فرمان بردید. در اخر روز شیطان فریاد می زند که «فلانی مظلوم کشته شد

^۱«تا مردم را بفریبد و به شک اندازد.

ب) خروج یمانی

خروج یمانی از نشانه های حتمی ظهور است. درباره انقلاب و قیام یمانی روایات بسیاری وارد شده است.

امام صادق (علیه السلام) می فرماید: خروج این سه تن خراسانی ، سفیانی و یمنی در یک سال و یک ماه و یک روز اتفاق می افتاد . و درفش یمنی از همه هدایت کننده تر است. زیرا که دعوت به حق می کند.^۲

ج) خروج سفیانی

یکی از نشانه های قطعی ظهور است. سفیانی عنصر بی بند و بار ، آلوده و پرده در اموی نسب و اموی نژاد است. که در سوریه انقلاب می کند و انقلابش نیز پس از غلبه بر دو گروه مخالف خویش به ظاهر پیروز می گردد. و آن خط مخالف را که رهبری یکی را مردی ضرح رو و دیگری را مردی ابرص به عهده دارد و به هم می کوبد ». فضای سیاسی و اجتماعی بر او آماده می شود و ابر منطقه وسیعی که شامل : دمشق ، حمص ، حلب ، اردن ، فلسطین و اسرائیل کنونی است ، مسلط می گردد و یهودیان و عناصر تبهکار و حق ستیز کودکان پرورش گاهی و خیابانی از او پیروی می کنند و همه این تحولات طرف شش ماه صورت می پذیرد و بعد از ظلم و جور و فساد این گروه فاسد بالاخره سحرگاه یکی از روزها پیکار نهایی بین حق و باطل آغاز می گردد و خداوند پس از نبردی میان در سپاه عدل و ظلم حجت خدا و

^۱-همان ، ص ۴۶۴.
^۲-همان ، ص ۲۹۶.

امام رضا (علیه السلام) در این باره می فرماید : پیش از ظهر امام زمان(عجل الله تعالى الفرج الشریف) کشته های پیاپی بی وقهه رخ خواهد داد.

امیرالمؤمنین فرمود: مهدی (عجل الله تعالى الفرج الشریف) ظهر نمی کند مگر آن که یک سوم مردم کشته شوند و یک سوم بمند و یک سوم باقی بمانند.^۱

۵) فصل پنجم : وضعیت اقتصادی در عصر ظهور

۱. کمبود باران و باریدن باران های بی موقع

در این قسمت از مقاله نیز باز از روایات استفاده می شود که بر اثر گسترش فساد و تباہی ها و از بین رفتن رحم و عاطفه و ایجاد جنگ ، جهان از نظر اقتصادی در وضعیت بدی به سر خواهد برد به طوری که آسمان بر آنان رحم نمی کند و نزول باران که رحمت الهی استنیز برای آنان به غضب تبدیل شده ، ویرانگر می شود.

آری در آخرالزمان یاران کم می شود و یا در غیر موسم فرود می آید و باعث نابودیکشاورزی می گردد. دریاچه ها و رودخانه ها خشک می گردد و زراعت ها به بار نمی نشینند. و تجارت از رونق می افتاد. فقر و گرسنگی گسترش می یابد تا آنجا که افراد برای سیر کردن شکم خود ، دختران و زنان خود را به بازار آورده و آنان را با کمی غذا معاوضه می کنند در ادامه بحث به آوردن روایاتی چند از ائمه معصومین درباره مشکلات اقتصادی جهان در عصر ظهور می پردازیم.

^۱-همان ص ۴۹/۴۸.

۲. کمبود باران و باریدن باران های بی موقع

پیامبر گر امی اسلام می فرماید: زمانی بر مردم فرا رسد که خداوند آنان را از باران در فصل و موسمش محروم می گرداند و باران نازل نمی شود و آن را در غیر موسمش فرو می فرستد.

امیر المؤمنین می فرماید : باران در فصل گرما و تابستان می بارد.

۳. خشک شدن دریاها و دریاچه ها

پیامبر اکرم می فرماید : شهرهای مصر در اثر خشکی رود نیل ویران می شوند. و نیز آمده است آب دریاچه طبرستان خشک می شود و نخل های خرما ثمر نمی دهد و آب چشمہ زعر که در شام است به زمین فرو می رود.

۴. شروع گرانی، فقر و کساد تجارت

محمد بن مسلم می گوید از امام صادق شنیدم که می فرمود : پیش از ظهور حضرت قائم از سوی خداوند برای مومنان نشانه هایی است ، گفتم : خدا مرا فدای تو گرداند ، آن نشانه ها کدام است ؟ فرمود : آن همانا گفته خداوند است که فرمود : «وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالنَّمَرَاتِ وَبَشَرِ الصَّابِرِينَ» ، و شما مومنان را پیش از ظهور قائم به چیزی از ترس و گرسنگی و کمی دارایی ها و جان ها و میوه ها می آزماییم پس صابران را مژده ده.»

۵. مبادله زنان در مقابل مواد غذایی

ابو محمد از مردی از اهل مغرب روایت می کند : مهدی ظهور نمی کند تا آنکه شخصی از شدت فقر و تنگ دستی دختر یا کنیز زیبای خود را به بازار می آورد و می گوید: کیست که این دختر را از من بخرد و در برابر آن خوزک دهد ، در این شرایط است که مهدی ظهور می کند! .

---

^۱-همان ، ص ۵۷/۶۱.

نتیجه گیری

همانگونه که پیش تر ذکر شد هدف از نوشتن این مقاله شناساندن علائم و ظهور و نشانه هایی است که قبل از ظهور منجی عالم بشریت رخ خواهد داد و آماده سازی خواننده مقاله در برابر این علائم است که إن شاءالله تعالى مفید واقع شود با توجه به بررسی علائم آخرالزمان و نیز حوادث قبل از ظهور به این نتیجه می رسیم که آخرالزمان دوره سخت و دشواری برای آزمون بندگی و همچنین یاری امام عصر ارواحناfadah می باشد. حوادثی که طی آن مومتان واقعی شناخته می شوند و به تعبیر قرآن آنان که راسخ در دین و ولایت امام زمانش پایبند می مانند هر چند با تحمل سختیها و مشکلات فراوان.

منابع و مأخذ

قرآن کریم •

۱- تونه ای ، مجتبی، الفبای مهدویت یا موعود نامه ، ج ۱، نشر مشهور میراث ماندگار، چاپ

۱۳۸۴، اول

۲- طبسی ف نجم الدین، نشانه هایی از دولت موعود، جلد اول، نشر موسسه بوستان کتاب، چاپ

۱۳۹۱، پنجم.